

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО

*ВІДОМИЙ і
НЕВІДОМИЙ*

Шевченко –художник

Дитинство майбутнього художника.

Дуже рано виявилися здібності до малярства в Тараса. Ще змалку крейда й вуглинка були для нього неабиякою радістю.

Все ними замалює візерунками: стіни, лави, стіл в хаті й надворі, в себе й в гостях.

Хлопець любив зображувати птахів, звірів, людей.

Прагнучи стати художником, хлопець побував у трьох церковних малярів. Проте жоден з них не виявив у хлопця таланту.

Наприкінці 1828 Тараса взято до поміщицького двору у Вільшані. У списку дворових його записано здатним "на кімнатного живописця".

У Вільно Шевченко виконує обов'язки козачка в панських упокоях. А у вільний час потай від пана перемальовує лубочні картинки.

Часто за непереможне бажання малювати Тараса карали. Одного разу, коли панів не було вдома і у будинку всі заснули, він запалив свічку і почав малювати козака Платова. Час минав непомітно. Тарас майже закінчив, яку кімнату увійшов його пан Енгельгардт. Він жорстоко нам'яв хлопцю вуха, а на другий день наказав кучеру побити Тараса.

У світі мистецтва

Найвірогідніше, що він короткий час учився у Яна-Батіста Лампі , який з кінця 1829р. до весни 1830р. перебував у Вільно, або в Яна Рустема , професора живопису Віленського університету.

Бажаючи мати власного живописця у 1832р. Енгельгардт законтрактує Шевченка на чотири роки майстрові петербурзького малярного цеху В. Ширяєву.

Разом з його учнями Шевченко бере участь у розписах Великого та інших петербурзьких театрів.

У цей час у Петербурзі білими літніми ночами Тарас Шевченко перемальовує статуї в Літньому саду.

У 1835р. У Літньому саду Шевченко познайомився з учнем Академії мистецтв Іваном Максимовичем Сошенко, своїм земляком. Він робить усе, щоб якось полегшити долю талановитого кріпака: знайомить з Є. Гребінкою і конференц-секретарем Академії мистецтв В. Григоровичем, який дозволяє Шевченкові відвідувати рисувальні класи Товариства заохочування художників (1835).

Згодом відбувається знайомство Шевченка з К. Брюлловим і В. Жуковським.

Омріяна воля

Вражені гіркою долею талановитого юнака викупляють його з кріпацтва.

22 квітня 1838 р. заходами видатних діячів російської та української культури Шевченка було викуплено на волю за гроші , одержані від лотереї на якій було розіграно портрет В.Жуковського роботи Карла Брюллова.

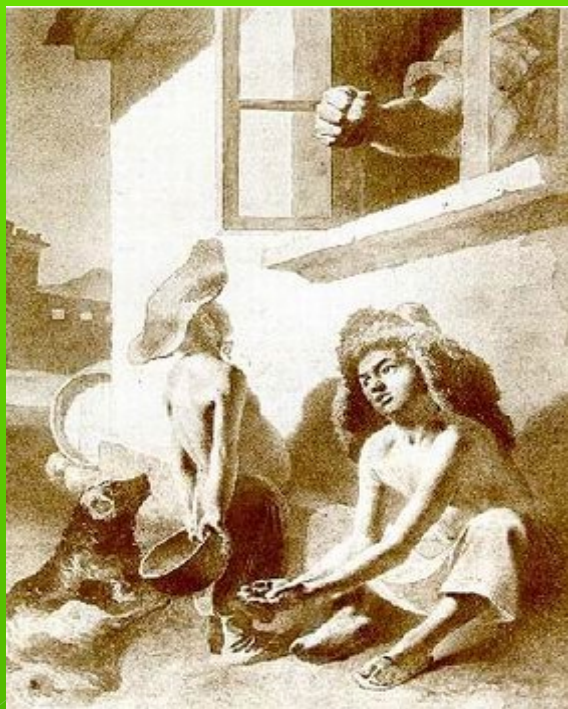
1 травня 1838р. Шевченка зараховують вільним слухачем Академії мистецтв. Він навчається під керівництвом К. Брюллова, стає одним з його улюблених учнів.

Деякий час Шевченко живе на квартирі Брюллова, користується його багатою бібліотекою.

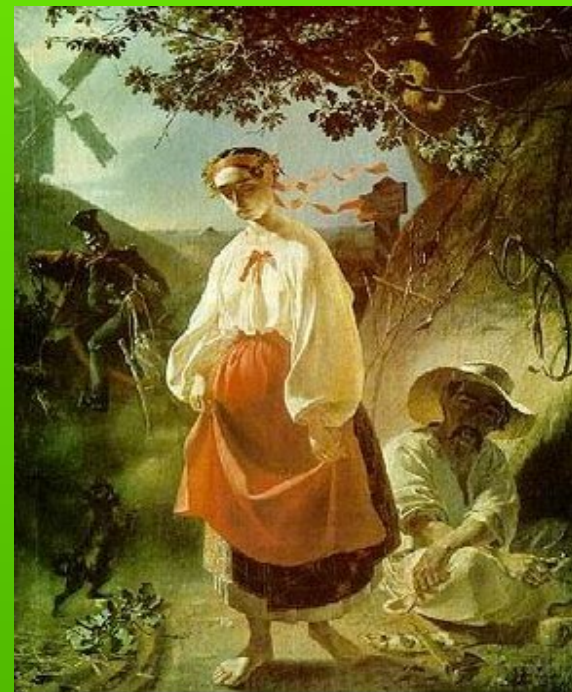
Перші нагороди

1839 - 1842 роки. Ухвалою Ради Академії мистецтв Шевченко одержує срібні медалі за картини:

“Хлопчик-жебрак, що дає хліб собаці” (1840),
“Циганка-ворожка” (1841),
“Катерина” (1842)). Остання написана за мотивами однойменної поеми Шевченка.

Циганка-ворожка. Акварель, папір. 1841

Катерина. Полотно, олія. 1842

Успішно працює він і в жанрі портрета (портрети М. Луніна, А. Лагоди, О. Коцебу та ін., автопортрети

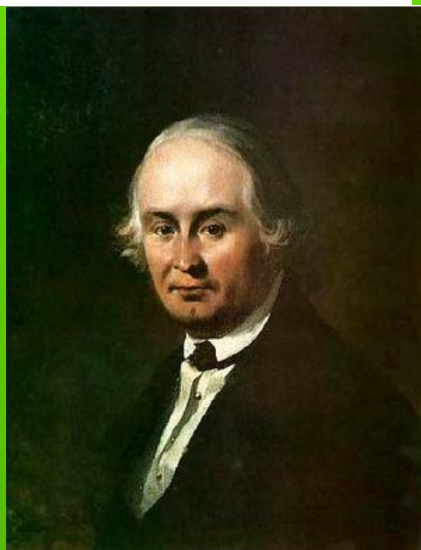
44. Портрет Е.В. Кейкуатової. Полотно, олія, 1847 рік

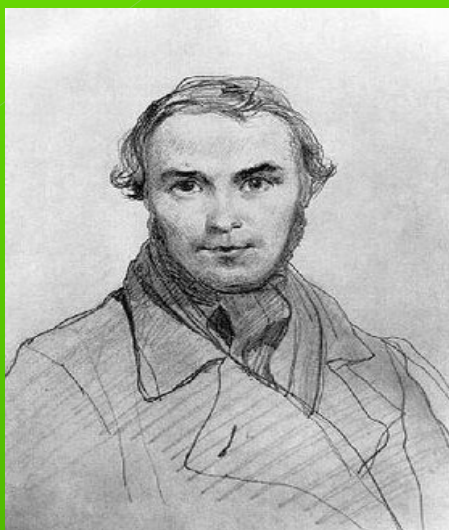
Портрет Н. Луніна. Акварель на папері, 1838

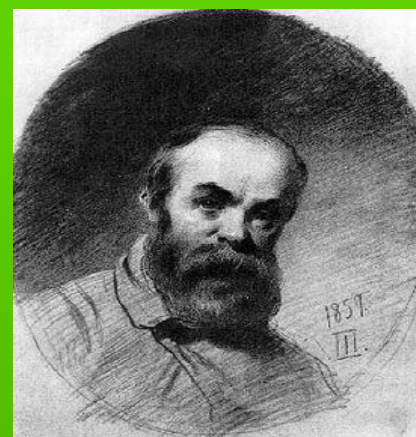
45. Портрет Горленко. Полотно, олія, 1846-47 рік

40. Портрет І. Лизогуба. Полотно, олія, 1846-1847

26. Автопортрет. Малюнок олівцем, 1845 рік

115. Автопортрет. Малюнок олівцем, 1857

На нашій, не своїй землі

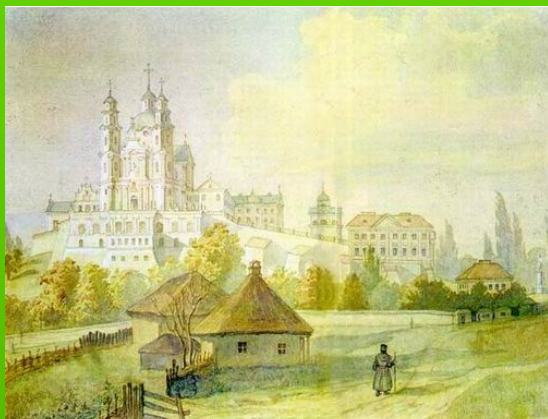
Закінчивши Академію мистецтв, Шевченко видає на власні кошти і сам поширює серію картин "Живописна Україна, на яких відображено історичні місця України, її побут, і природу.

Він відкладає гроші, щоб викупити з кріпацтва своїх братів та сестер.

Весною 1845р. Шевченко після надання йому Радою Академії мистецтв звання некласного художника повертається на Україну. Він знову багато подорожує (Полтавщина, Чернігівщина, Київщина, Волинь, Поділля), виконує доручення Київської археографічної комісії, записує народні пісні, малює архітектурні й історичні пам'ятки, портрети й краєвиди.

Побував Тарас і на місці розташування славної Запорозької Січі. У рідному селі Шевченко побачився з братами й сестрами, застав ще живого діда, намалював його портрет, а також свою хату.

1847 рік. Т.Г.Шевченко затверджений на посаду вчителя малювання в Київському університеті.

41. Почайвська лавра, південний вид. Акварель, папір. 1846 рік

33. У Василівці. Акварель на папері. 1845 рік

18. Київ. З серії "Мальовнича Україна". Гравюра. 1844 рік

Завітні мрії

кобзаря - маляра

Тарас мріяв поїхати в казкову Італію, щоб познайомитися із всесвітньою відомими шедеврами малярства, скульптури й архітектури.

Та академія послала іншого, а власних коштів на таку подорож у Шевченка не було.

Але відомий той факт, що Олександра Кулішиха подарувала всі свої коштовності, щоб Тарас зміг побувати в Італії та поглибити малярську освіту.

Друга заповітна поетова мрія - повернутися назавжди в Україну.

30. Римо-католицький храм у Києві. Акварель на папері. 1846 рік

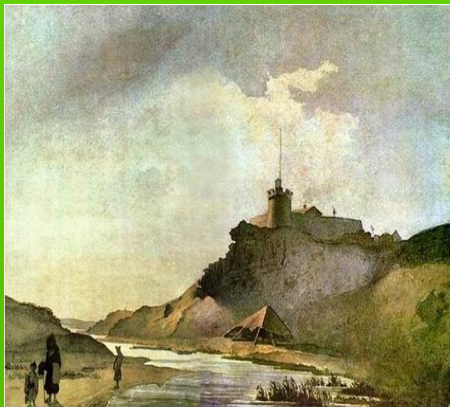
У науковій експедиції

У 1848р. на клопотання Шевченкових друзів його включили як художника до складу Аральської наукової описової експедиції, очолюваної О. Бутаковим.

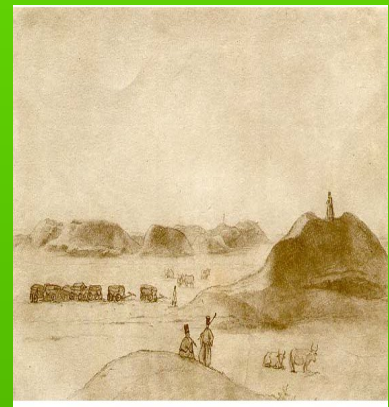
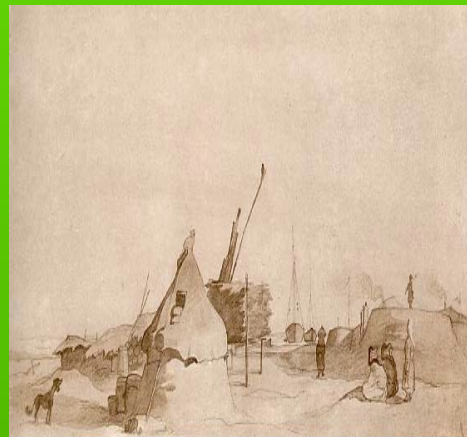
З жовтня 1848р. до травня 1849р. експедиція зимувала на острові Кос-Арал.

На Кос-Аралі Шевченко жив бідно. Там він багато читав, писав, малював.

За одну зиму він створив понад 70 поезій та два великих альбоми етюдів та портретів з життям казахів.

48. Форт Кара-Бугак. Акварель, папір. 1848-1849 роки

38. Чунжи близ курганів. Олівець, акварель, папір. 1846 рік

У Новопетровському укріпленні

23 квітня 1850р. Шевченка заарештували за порушення царської заборони писати й малювати. Після слідства в Орській кріпості його перевели до Новопетровського укріплення на півострові Мангишлак, куди він прибув у середині жовтня 1850р.

В ті роки він малював, написав кілька повістей російською мовою і розпочав щоденник.

У Новопетровському укріпленні Шевченко створив, зокрема, серію викривальних малюнків “Притча про блудного сина”, яка є одним із найвищих здобутків критичного реалізму в мистецтві середини XIX ст.

Загалом же, всупереч царській забороні малювати (але з негласного дозволу безпосереднього начальства) на засланні він зробив сотні малюнків і начерків — переважно пейзажів, а також портретів і жанрових сцен. Сім років перебування в Новопетровському укріпленні — чи не найтяжчих у житті поета. Тільки співчуття таких гуманних людей, як комендант укріплення А. Маєвський та його наступник І. Усков, дещо полегшувало становище безправного солдата-засланця.

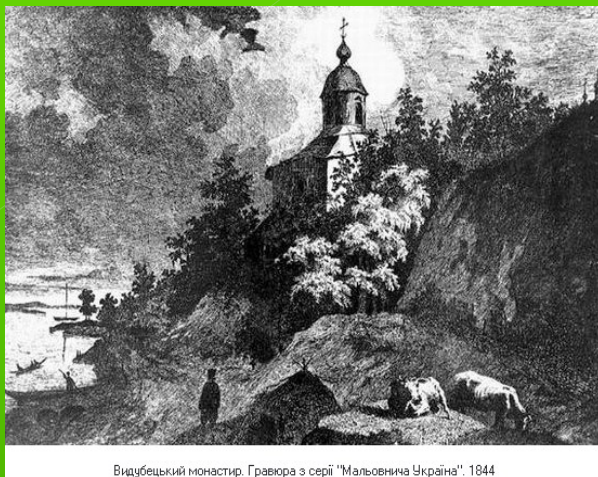
Звання академіка

У кінці березня 1858р. Шевченко приїхав до Петербурга.

В останні роки життя він бере діяльну участь у громадському житті, виступає на літературних вечорах, стає одним із фундаторів Літературного фонду, допомагає недільним школам на Україні .

У ці роки Шевченко багато працював як художник, майже цілком присвятивши себе мистецтву офорта, багато в чому збагативши його художньо-технічні засоби .

У 1860р. Рада Академії мистецтв надала йому звання академіка гравірування.

Ілюстрації до “Кобзаря”

«Шевченко для людей- це безсмертний Прометей»

Тарас Шевченко збагатив літературну мову нашого народу, вдихаючи в себе з колиски всі болі й прагнення свого народу.

Життя і творчість великого Кобзаря є для нас своєрідним моральним кодексом.

Його творчість у фольклорі, музиці, малярстві, скульптурі, графіці та художній літературі.

В спадщину від Тараса Григоровича Шевченко нам залишились не тільки його безсмертні твори й образи, але й понад ста картин: портретів, автопортретів, пейзажів. етюдів, гравюр, виконаних олівцем, тушшю, аквареллю, олією.

Він був не тільки видатним поетом, великим Кобзарем, він ще був талановитим малярем.

Використанні джерела й ресурси

Джерела:

- ✓ Українська література 9 клас;
- ✓ Журнал “Українська культура”, 1993р. №3, 1992р. №3;
- ✓ Журнал “Меркурій”, 2004 №2;

Детская библиотека г.Вилково

vilkovo.at.ua